

Nr 13

Av herr Börjesson i Falköping m. fl., om alternativ tjänstgöring för vissa vapenvägrare.

Vid olika tillfällen har man här i riksdagen diskuterat de samvetsömma vapenvägrarnas situation, och för närvarande arbetar en utredning med uppdrag att föreslå lämpliga tjänstgöringsalternativ inom totalförsvaret för sådana män, som är villiga att underkasta sig värnplikten under förutsättning att den är vapenfri, t. ex. inom civilförsvaret eller militärsjukvård.

Utredningen sysselsätter sig emellertid inte med frågan om den relativt fåtaliga, extrema gruppen av samvetsömma, som helt vägrar att fullgöra varje som helst tjänst inom totalförsvaret i vidsträcktaste mening. För dessa totala vapenvägrare existerar f. n. inte — och avses t. v. synbarligen ej heller tillkomma — några tjänstgöringsalternativ, utan varje vapenvägrare av denna typ döms till fängelse. Sammanlagt kan han vid upprepad vägran bli dömd till femton månaders fängelse under en tid av åtta år.

Denna ordning i fråga om de totala vapenvägrarna synes oss otidsenlig och onödig. Det borde vara möjligt att också för dessa tämligen få samvetsömma finna alternativtjänster, genom vilka det traditionella fängelsestraffet kunde försvinna, exempelvis på civila sjukhus eller anstalter för svårt handikappade. De kunde härigenom ges tillfälle till samhällsnyttiga insatser utan kränkning av deras människovärde och bestraffning av deras livsåskådning.

I detta sammanhang bör man uppmärksamma den ordning som gäller i Norge, där vapenvägrare av detta slag kan få ägna sig åt ett helt vanligt civilt arbete men förpliktas avstå största delen av lönen till fredsforskning eller därmed jämförligt ändamål.

Den otidsenliga fängelsebestrafningen av de totala vapenvägrarna bör avskaffas och ersättas med lämpligt avpassade möjligheter till samhällsnyttiga och fredsfrämjande insatser.

Med stöd av det anförda får vi anhålla,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådana vidgade direktiv till den pågående utredningen rörande vapenvägrarna inom försvaret att denna även prövar möjligheterna till alternativ tjänstgöring för dem som helt vägrar att fullgöra tjänst inom totalförsvaret.

Stockholm den 13 januari 1965

Bengt Börjesson

i Falköping

David Gomér

Gunnar Hyltander

Emil Elmwall